

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“,
БЕОГРАД**

по ревизији финансијских извештаја за 2022. годину

**Број: 400-787/2023-06/18
Београд, 20. децембар 2024. године**

Садржај:

1. УВОД.....	2
2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	3
Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.....	3
2.1 Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе.....	3
2.1.1 Обавеза за учешће у добитку	3
2.2 Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене	5
2.2.1 Финансијски инструменти.....	5
Приоритет 2 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја, а не дуже од годину дана	6
2.1 Некретнине, постројења и опрема	6
2.1.1 Провера преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	6
2.2 Дугорочни одложени приходи и примљене донације.....	7
2.2.1 Примљене донације у земљи и из иностранства - основна средства	7
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	9

1. УВОД

У Извештају о ревизији финансијских извештаја Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд (у даљем тексту Друштво) за 2022. годину, број 400-787/2023-06/12 од 19. децембра 2023. године, Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је издала мишљење са резервом о финансијским извештајима.

С обзиром да све откривене неправилности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених неправилности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо неправилности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана

2.1 Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе

2.1.1 Обавеза за учешће у добитку

2.1.1.1 Опис неправилности

Друштво по основу остварене добити по завршном рачуну за 2021. годину која износи 2.320.668 хиљада динара, није евидентирало у пословним књигама и исказало у Финансијским извештајима за 2022. годину обавезу према оснивачу по основу учешћа у добити за 2021. годину у износу од 1.160.334 хиљада динара (50% од остварене добити у 2021. години). Наведена обавеза проистиче из одредби члана 16 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину, с обзиром да до краја 2022. године Друштво није донело Одлуку о расподели добити за 2021. годину и прибавило сагласност Владе Републике Србије за ослобађање од обавезе уплате добити у буџет Републике Србије сагласно члану 16 став 3 Закона о буџета Републике Србије по коме обавезу по основу уплате добити нема субјект који донесе Одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Поступајући на описани начин Друштво је у Билансу стања за 2022. годину мање исказало Остале краткорочне обавезе у износу од 1.160.334 хиљада динара и више је исказало Нераспоређени добитак ранијих година у истом износу.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају који је Институцији достављен 21. марта 2024. године, односно уређеном тексту одазивног извештаја од 28. марта 2024. године, Друштво је навело да је донета одлука о расподели добити за 2021. годину, број 000-00-ROU25/2023-004 од 18. децембра 2023. године на коју је дата сагласност Републичке комисије за енергетске мреже, број 2/03 од 21. децембра 2023. године, на основу члана 64 Закона о енергетици и члана 7 Статута Републичке комисије за енергетске мреже и члана 2 Статута ЕМС-а. Даље у одазивном извештају се објашњава да је у одлуци наведено да се део добити од 99% усмерава на инвестирање више пројеката док се 1% усмерава на исплату запосленима који су током 2021. године били запослени у ЕМС-у.

Затим, наведено је да је донета Одлука о расподели добити за 2022. годину, број 000-00-ROU8/2024-002 од 19. марта 2024. године, на коју се очекује доношење сагласности Републичке комисије за енергетске мреже на основу члана 64 Закона о енергетици и члана 7 Статута Републичке комисије за енергетске мреже и члана 2 Статута ЕМС-а. Такође се објашњава и да је у одлуци наведено да се део добити од 99% усмерава на инвестирање више пројеката док се 1% усмерава на исплату запосленима који су током 2022. године били запослени у ЕМС-у.

На крају се напомиње да имајући у виду наведено, одлуке о расподели добити за 2021. и 2022. годину су донете у складу са Законима о буџету Републике Србије за 2022. и 2023. годину.

Као доказ о предузетим мерама на отклањању откривених неправилности Друштво је уз одазивни извештај доставило:

- Одлуку о изменама и допунама Статута број 000-00- ROU-25/2023-002 од 18. децембра 2023. године, донету од стране Скупштине Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд;
- Одлуку Републичке комисије за енергетске мреже, број 2/07 од 21. децембра 2023. године којом се даје сагласност на Одлуку о измени и допуни Статута Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд;
- Статут „Електро mreжа Србије“ а.д. Београд, број 020-00-ОАКТ-3/2024-001 од 11. јануара 2024. године – пречишћен текст;
- Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-25/2023-004 од 18. децембра 2023. године, донету од стране Скупштине Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд;
- Одлуку Републичке комисије за енергетске мреже, број 02/03 од 21. децембра 2023. године, којом се даје сагласност на расподелу добити Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд за 2021. годину и
- Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2022. годину, број 000-00-ROU-8/2024-002 од 19. марта 2024. године, донету од стране Скупштине Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд.

У периоду после истека рока за доставу одазивног извештаја и у поступку ревизије одазивног извештаја, Друштво је као доказ спроведене мере исправљања доставило:

- Одлуку Републичке комисије за енергетске мреже, број 3/02/2024 од 21. марта 2024. године, којом се даје сагласност на тачку 1 алинеја 1 Одлуке Скупштине ЕМС АД Београд о расподели добити по финансијским извештајима за 2022. годину.
- Допис председника Републичке комисије за енергетске мреже упућен 14. јуна 2024. године, посредством електронске поште, Државном секретару Министарства финансија. Наведеним дописом упућено је питање: „Да ли је на Одлуке Скупштине Акционарског друштва Електро mreжа Србије Београд о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. и 2022. годину (Број: 000-00-ROU-25/2023-004 од 18. децембра 2023. године и број: 000-00-ROU-08/2024-002, од 19. марта 2024. године), поред сагласности Републичке комисије за енергетске мреже (која је Законом о изменама и допунама Закона о енергетици из 2023. године основана као самосталан и независан орган Републике Србије за контролу оператора преносног система електричне енергије и оператора транспортног система природног гаса чији је оснивач Република Србија и која Сагласно Статуту ЕМС АД остварује права Оснивача ЕМС АД), потребна и сагласност Владе Републике Србије, у смислу члана 16 став 3 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС“, бр. 110/21, 125/22) и члана 16 став 3 Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС“, бр. 138/22)?.“

До дана издавања овог извештаја Друштво није презентовало одговор на упућено питање Министарству финансија.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као делимично задовољавајућу. Мера исправљања је задовољавајућа у делу који се односи на то да је Друштво на Одлуке о расподели добити за 2021. и 2022. годину, којима је одлучено да се средства из добити употребе за финансирање инвестиција, прибавило сагласност Републичке комисије за енергетске мреже, која остварује права оснивача од 1. новембра 2023. године, ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о енергетици (Службени гласник РС, број

62/23) и сходно томе донетој Одлуци о изменама и допунама Статута Друштва. Мера исправљања није задовољавајућа у смислу Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину и Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину, којима је прописано у чл. 16 став 3 да уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема субјект који донесе Одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

2.2 Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

2.2.1 Финансијски инструменти

2.2.1.1 Опис неправилности

Рачуноводствене политике и начела Друштва које су примењиване на састављање финансијских извештаја за 2022. годину у делу Финансијски инструменти-обезвређење и ненаплативост финансијских средстава су уређене у складу са МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање уместо у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти који је заменио МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање и који је у примени почев од састављања финансијских извештаја за 2020. годину, што није у складу са параграфом 7 МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

У одазивном извештају који је Институцији достављен 21. марта 2024. године, односно уређеном тексту одазивног извештаја од 28. марта 2024. године, Друштво је навело да је донет измењен акт Рачуноводствене политике и начела, број 001-00-ROU-8/2024-003 од 15. марта 2024. године у којем су кориговани чланови 36 и 37 у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти и који је примењен на састављање финансијских извештаја за 2023. годину. Даље је наведено и да због нематеријалног значаја разлике обрачунате - по МСФИ 9 и стварне исправке у договору са екстерним ревизором није књижен обрачун.

Као доказ о предузетим мерама на отклањању откривених неправилности Друштво је уз одазивни извештај доставило:

- Рачуноводствене политике и начела Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд, број 001-00-ROU-8/2024-003 од 15. марта 2024. године и
- Обрачун очекиваних кредитних губитака по основу краткорочних потраживања за период 2022-2023 година по сегментима-домаћа правна лица, страна правна лица, повезана лица, запослени и физичка лица.

С обзриом да је Друштво 27. јуна 2024. године поднело Агенцији за привредне регистре и коригован редован финансијски извештај за 2023. годину, у поступку ревизије одазивног извештаја, Друштво је доставило и Обрачун очекиваних кредитних губитака у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти, са стањем на 31.12.2023. године и коначни бруто биланс за 2023. годину. На основу достављене документације, утврђено је да је:

- на дан 31. децембар 2023. године у пословним књигама Друштва евидентиран износ исправке вредности потраживања од 733.434 хиљада динара,

- Обрачун очекиваних кредитних губитака по основу краткорочних потраживања, за који је коришћена матрица резервисања заснована на поједностављеном приступу обезвређења краткорочних потраживања, предвиђеном по МСФИ 9 Финансијски инструменти. Применом наведеног модела израчунати су очекивани кредитни губици по основу краткорочних потраживања у износу од 747.500 хиљада динара.

Из наведеног проистиче да разлика између обрачунатих очекиваних кредитних губитака по основу краткорочних потраживања по МСФИ 9 Финансијски инструменти и исправке вредности потраживања евидентиране у пословним књигама за 2023. годину износи 14.066 хиљада динара. Имајући у виду одредбе Рачуноводствених политика и начела Акционарског друштва „Електромрежа Србије“ Београд којима је уређено питање материјално значајне грешке, утврђено је да разлика од 14.066 хиљада динара представља грешку која није материјално значајна.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Приоритет 2 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја, а не дуже од годину дана

2.1 Некретнине, постројења и опрема

2.1.1 Провера преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

2.1.1.1 Опис неправилности

Друштво није вршило проверу преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено није у складу са чланом 12 и 14 Рачуноводствених политика и начела Друштва, параграфом 104 МРС 38 Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема. Последица наведене неправилности је исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31. децембра 2022. године износи 5.980.247 хиљада динара, што чини 3,41% укупне набавне вредности нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у употреби.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

У одазивном извештају који је достављен Институцији 21. марта 2024. године, односно уређеном тексту одазивног извештаја од 28. марта 2024. године, Друштво је навело да акционим планом утврдиће се у сарадњи са надлежним службама:

- средства која треба расходовати и
- средства која треба да остану на стању са ново утврђеним садашњим вредностима и вековима трајања.

Као доказ о предузетим мерама на отклањању откривених неправилности Друштво је уз одазивни извештај доставило:

- Акциони план број 610-00-ИЗВ-2/2024-002 од 21. марта 2024. године.

У послеревизионом поступку Друштво је доставило и обавештење о спроведеним мерама исправљања, у којем је наведено да на основу детаљне анализе стања средства стручне службе су утврдиле да је набавна вредност имовине чија је садашња

књиговодвена вредност 0,00 динара, из извештаја ДРИ са пресеком 29.11.2024, а која је у тренутку набавке имала набавну вредност 5.740.424.938 динара (8.805 инвент бр.). Од тога утврђено је да се на имовину која је остала на Косову и Метохији (ван контроле је ЕМС-а) и сведена на 0,00 али се још увек води у евиденцији ЕМС-а, набавне вредности 2.563.443.529 динара (529 инвент бр).

Даље се у обавештењу о мерама исправљања наводи и да од имовине која се налази под контролом ЕМС-а у периоду од 1. јануара 2023. до 29. новембра 2024. Године је расходовано 1.396 инвентарна броја са набавном вредношћу од 373.685.859 динара, док је 6 инвентарних бројева набавне вредности од 30.424.386 динара кроз инвестирање добило нове вредности.

Такође се наводи и да на стању остаје 6.874 инвентарних бројева са набавном вредношћу од 2.772.871.064 динара. Напомиње се да ову имовину највећим делом чине намештај, ИТ опрема, лиценце, аутомобили. За сва ова средства додата је вредност 10 динара, јер због застарелости очекује се да ће се расходовати у скорије време, као и за 6 инвентарних бројева којима је додато 10 динара због резидуала.

Даље се наводи и да за период од 01. јануара 2023. до 9. новембра 2024. године је индетификовано 1.610 инвентарних бројева средстава чија је набавна вредност 1.098.381.627 динара, а садашња вредности 0,00 динара и да за ова средства додата је вредност 10,00 динара по инвентарном броју.

На крају обавештења Друштво истиче да под 01.01.2025. године ће се вршити редовна процена имовине тако да ће се за мањи део имовине из извештаја ДРИ, који је везана за енергетску делатност и грађевину утврдити стварна тжишна вредност.

У послеревизионом поступку, као и уз достављено обавештење, као доказ да су предузете мере исправљања утврђене неправилности, Друштво је доставило следећу документацију:

- Спецификација основних средстава у ексел формату са пресеком 31.12.2022. године за имовину са садашњом вредношћу 0,00,
- Спецификација основних средстава у екселу чија вредност је на дан 30.11.2024. године имала вредност 0,00,
- Извод налог за књижење средстава са пресеком 31.12.2022. године,
- Извод налог за књижење средстава са пресеком 30.11.2024. године,
- Одлуке о расходу са спецификацијама (узорак 6 одлука) и
- Принт скрен налога за књижење.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.2 Дугорочни одложени приходи и примљене донације

2.2.1 Примљене донације у земљи и из иностранства - основна средства

2.2.1.1 Опис неправилности

Друштво је у оквиру Дугорочних одложених прихода и примљених донација исказало износ од 974.958 хиљада динара, за који није пружио рачуноводствене доказе да се односи на средства која имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, и није идентификовало

да су у износу обрачунате амортизације тих средстава укидани одложени приходи у корист прихода по основу условљених донација за 2022. годину, као ни ранијих година.

Из наведених разлога изражавамо резерву да је Друштво Дугорочне одложене приходе и примљене донације у износу од 974.958 хиљада динара исказало у складу са одредбама параграфа 3, 12, 17 и 24 МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, као и чланом 49 усвојених Рачуноводствених политика и начела Друштва.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

У одазивном извештају који је достављен Институцији 21. марта 2024. године, односно уређеном тексту одазивног извештаја од 28. марта 2024. године, Друштво је навело да је са конта 495400 извршено прекњижавање 498.749.497,99 динара за имовину која су преузета од друштава из енергетског сектора у периоду 2008-2012 у периоду реорганизације енергетског сектора по основу одлуке оснивача. Даље наводи да за преостали износ од 476.209 хиљаде динара потребно је детаљно извршити анализу стања конта 495 и утврдити основ књижења као и да ће се акционим планом утврдити динамика и надлежности.

Као доказ о предузетим мерама на отклањању откривених неправилности Друштво је уз одазивни извештај доставило:

- Акциони план број 610-00-ИЗВ-2/2024-002 од 21. марта 2024. године;
- Налог за књижење број 3008259 од 31. децембра 2023. године.
- Бруто биланс на 31.12.2023. године

У послеревизионом поступку Друштво је доставило и обавештење о спроведеним мерама исправљања, у којем је наведено да од првобитно утврђеног износа у налазу ДРИ од 974.958 хиљаде динара, у одговору ЕМС-а од 21.03.2024. исправљено је прекњижавањем износ од 498.749 хиљаде динара.

За преостали износ за корекцију је 476.209 хиљаде динара рађена је анализа конта 495200 и 495290.

Даље се наводи и да због немогућности да се аналитички испрати свако средтво јер програм пре увођења САП-а није обезбедио адекватну аналитику као и да је САП тек током времена развио адекватну аналитику, приступило се методи да се од спорног износа утврди шта је на стању, односно донације које нису амортизоване.

Утврђено је да није амортизовано:

- земљиште 8.055.754 динара,
- имовина активирана 31.12.22. – 9.548.677 динара (амортизација је кренула од 2023.),
- залихе из донација на стању 31.12.22 – 62.768.893 динара,
- залихе у инвестицијама из донација на дан 31.12.22 – 12.061.214 динара.

Друштво у обавештењу даље објашњава да то значи да је од 476.209.000 динара индетификовано као донације на стању 92.434.537 динара, и да је неопходно приходовати 383.774.463 динара на основу прихода од донација.

Као контролна метода коришћен је метод где је од укупних излаза донаторског магацина одузета прокњижена донаторска на исправци вредности 495290. На укупан промет - излаза донаторског магацина од 663.616 хиљада динара умањен је за књижења на 495290 – донаторска амортизација у износу од 173.929 хиљаде динара одобије се износа од 489.687 хиљаде динара и овај износ је за 13.478 хиљаде динара већи од износа неслагања из извештаја, што представља 2% промета магацина.

На крају обавештења се наводи и да је у складу са тим извршено прихдовање донација у износу од 383.774.463 динара.

У послеревизионом поступку, као и уз достављено обавештење, као доказ да су предузете мере исправљања утврђене неправилности, Друштво је доставило следећу документацију:

- табела 1 – стање основних средстава из донације,
- табела 2 – промет у магацина из серија донације,
- табела 3 – стање инвестиција из донација,
- табела 4 – књижења на кто 495290 и
- налог за књижење књижења на кто 495290.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
20. децембар 2024. године